

31.12.2003

2042/4/01 ja 2117/4/01

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Ilkka Rautio

Esittelijä: Kansliapäällikkö Pirkko Mäkinen

POLIISIKOULUN PÄÄSYVAATIMUKSET

1

KANTELU

A pyysi 16.8.2001 päivätyssä kirjeessään oikeusasiamiestä tutkimaan poliisikoulun pääsyvaatimuksia. Hän kiinnitti erityisesti huomiota siihen, että miehiltä vaaditaan armeijan käyminen, mutta tätä vaatimusta ei ole naisilla eikä myöskään ahvenanmaalaisilla pyrkijöillä. A kysyi kantelussaan, miksi siviilipalveluksen suorittanutta ei hyväksytä poliisikoulutukseen.

B on 28.8.2001, 31.8.2001 ja 6.9.2001 sekä vielä 26.6.2003 päivätyissä kirjeissään pyytänyt oikeusasiamiestä tutkimaan, onko Poliisikoulun opiskelijavalinta Suomen perustuslain tai muun lain vastainen siltä osin kuin se estää siviilipalveluksen suorittaneen tai asevelvollisuudesta vapautetun miehen pääsyn poliisin perustutkintoa suorittamaan. B on kiinnittänyt huomiota muun muassa Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen 6.4.2000 antamaan tuomioon asiassa Thilimmenos v. Kreikka. B pyysi tutkimaan poliisikoulun opiskelijavalintoja myös totaalikieltäytyjien osalta ja viittasi lisäksi kansanedustaja Pertti Turtiaisen toimenpideoitteeseen (TPA 153/2000) perusoikeuksien toteutumisesta poliisikoulutuksen hakumenettelyssä.

Koska A:n ja B:n kantelut koskevat samaa asiaa, päätin käsitellä kantelut yhdessä.

2

SELVITYS

Kanteluiden johdosta hankittiin sisäasiainministeriön poliisiosastolta selvitystä ja lausunto. Ministeriö hankki asiassa poliisikoulun selvityksen. Käytettävissäni on ollut myös työministeriön vahvistama siviilipalveluksen hakemuslomake täyttöohjeineen ja hallituksen esitys laiksi poliisikoulutuksesta sekä laeiksi poliisin hallinnosta annetun lain ja poliisilain 7 §:n muuttamisesta (HE 168/2003).

Ohessa seuraa ministeriön lausunto ja poliisikoulun selvitys.

3

RATKAISU

3.1

Valintakriteerit

Poliisikoulutuksesta annetun asetuksen (1272/1997) 15 §:n mukaan poliisin perustutkintoa suorittamaan voi hakea henkilö, joka on täyttänyt 19 vuotta ja suorittanut vähintään ammatillisen perustutkinnon tai lukion oppimäärän taikka suomalaisen ylioppilastutkinnon tai muun yliopistoasetuksessa (1000/1994) tarkoitettua tutkintoa vastaavan tutkinnon ja on terveydentilaltaan ja poliisin tehtävien asianmukaisen hoitamisen kannalta sopiva. Lisäksi edellytetään, että henkilö on suorittanut asevelvollisuuslaissa (452/1950) tarkoitetun vakinaisen palveluksen, saanut reservin upseeri- tai aliupseerikoulutuksen taikka soveltuvan sotilaspoliisikoulutuksen. Hakijalta vaaditaan myös vähintään B-luokan ajo-oikeus sekä vähintään vuoden työkokemus.

Varusmiespalvelua koskeva vaatimus ei koske naisia eikä Ahvenanmaan kotiseutuoikeuden omaavia. Poikkeuksia voidaan myöntää mainitun 15 §:n 2 momentin mukaan ammatillista tai yleissivistävää koulutusta koskevasta vaatimuksesta samoin kuin upseeri- tai aliupseerikoulutuksesta taikka sotilaspoliisikoulutuksesta.

Hallituksen esityksessä laiksi poliisikoulutuksesta sekä laeiksi poliisin hallinnosta ja annetun lain ja poliisilain 7 §:n muuttamisesta (HE 168/2003) esitetään perustuslain asettamien vaatimusten mukaisesti poliisikoulutusta koskevien säännösten sisällyttämistä erilliseen lakiin poliisikoulutuksesta. Ehdotuksessa on edelleen vaatimuksena voimassaolevaa sääntelyä vastaavat vaatimukset varusmiespalvelusta tosin sillä tavoin muutettuna, ettei enää edellytettäisi reservin upseeri- tai aliupseerikoulutusta tai sotilaspoliisikoulutusta ja että poliisikoulu voisi myöntää poikkeuksen varusmiespalvelun suorittamisesta. Myös naisia ja Ahvenanmaan kotiseutuoikeuden omaavia koskevaa erityiskohtelua esitetään jatkettavaksi.

3.2

Sovellettavat oikeusohjeet

Suomen perustuslain 6 §:n 2 momentin mukaan ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Lain 4 momentin mukaan sukupuolten tasa-arvoa edistetään yhteiskunnallisessa toiminnassa sekä työelämässä, erityisesti palkkauksesta ja muista palvelussuhteen ehdoista määrättäessä, sen mukaan kuin lailla tarkemmin säädetään.

Asevelvollisuuslain (452/1950) 1 §:n mukaan isänmaan ja laillisen yhteiskuntajärjestyksen puolustamiseksi on jokainen Suomen mies asevelvollinen. Velvollisuudesta muulla tavoin osallistua isänmaan puolustukseen tai sitä avustaa on voimassa mitä siitä on erikseen säädetty.

Siviilipalveluslain (1723/1991) 1 §:n mukaan asevelvollinen, joka vakuuttaa uskonnolliseen tai eettiseen vakaumukseen perustuvien vakavien omantunnonsyiden estävän häntä suorittamasta asevelvollisuuslaissa (452/1950) säädettyä palvelusta, vapautetaan sen suorittamisesta rauhan

aikana ja määrätään suorittamaan siviilipalvelusta niin kuin tässä laissa säädetään.

Laissa naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta (194/1995) säädetään, millä edellytyksillä nainen voidaan hakemuksesta ottaa varusmiespalvelusta vastaavaan asepalvelukseen. Lain 1 §:n mukaan hakijan on oltava Suomen kansalainen, täyttänyt 18 mutta ei 30 vuotta sekä terveydeltään ja muilta henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan asepalvelukseen sopiva.

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986, myöhemmin tasa-arvolaki) 5 §:n mukaan viranomaisten ja oppilaitosten sekä muiden koulutusta ja opetusta järjestävien yhteisöjen on huolehdittava siitä, että naisilla ja miehillä on samat mahdollisuudet koulutukseen ja ammatilliseen kehitykseen sekä että opetus, tutkimus ja oppiaineisto tukevat tämän lain tarkoituksen toteutumista. Lain 7 §:n mukaan syrjintä välittömästi tai välillisesti sukupuolen perusteella on kielletty. Lainkohdan 2 momentin 1 -kohdan mukaan syrjinnällä sukupuolen perusteella tarkoitetaan naisten ja miesten asettamista eri asemaan sukupuolen perusteella. Syrjinnällä tarkoitetaan 3 momentin mukaan myös menettelyä, jonka vaikutuksesta henkilöt joutuvat 2 momentissa tarkoitetuista syistä keskenään tosiasiallisesti eri asemaan.

Tasa-arvolain 9 §:n mukaan tässä laissa tarkoitettuna sukupuoleen perustuvana syrjintänä ei ole pidettävä 2-kohdan mukaan asevelvollisuuden säätämistä ainoastaan miehille eikä 4-kohdan mukaan suunnitelmaan perustuvaa menettelyä, jolla pyritään tämän lain tarkoituksen toteuttamiseen käytännössä.

3.3

Kannanotto

Säädöstaso

Suomen perustuslain 80 §:n mukaan lailla on säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista sekä asioista, jotka perustuslain mukaan muuten kuuluvat lain alaan. Poliisikoulutuksen valintaperusteita koskevat säännökset ulottavat vaikutuksensa muun muassa perustuslain yhdenvertaisuusperiaatteeseen. Valintaperusteiksi ehdotetaan myös Suomen kansalaisuutta. Myös monista poliisioppilaitosten opiskelijoiden oikeuksista ja velvollisuuksista säädetään nykyisin poliisikoulutuksesta annetussa asetuksessa. Näistä syistä on perusteltua, että poliisikoulutusta koskevat säännökset annetaan säätämällä asiasta lailla.

Koska näistä seikoista tultaisiin edellä mainitun hallituksen esityksen (HE 168/2003) mukaan vastaisuudessa säätämään laissa, asia ei tältä osin anna puoleltani aihetta toimenpiteisiin.

Varusmiespalvelun edellyttäminen

Poliisikoulu perustelee lausunnossaan vaatimusta varusmiespalvelun suorittamisesta sillä, että yleensä asevelvollisuuslaissa tarkoitettun palvelun esteenä ovat sellaiset uskonnolliseen tai eettiseen vakaumukseen perustuvat

vakavat omantunnon syyt, jotka liittyvät ehdottomaan väkivallasta kieltäytymiseen taikka ampuma-aseen käyttämiseen. Poliisikoulun mukaan samat syyt todennäköisesti estäisivät täysipainoisen poliisin perustutkinnon suorittamisen ja täysipainoisen poliisin tehtävässä toimimisen. Lausunnossa viitataan muun muassa siihen, että poliisin perustutkintoa suorittava joutuu osallistumaan ampuma- ja itsepuolustu skoulutukseen ja käyttämään myöhemmin työssään voimankäyttövälineitä ja ääritilanteessa ampumaan ihmistä kohti.

Sisäasiainministeriö on lausunnossaan perustellut voimankäyttökoulutusta poliisikoulutuksessa poliisilainsäädännöllä sekä myös Euroopan neuvoston julistuksella vuodelta 1979 ja Yhdistyneiden Kansakuntien kahdeksannen kriminaalipoliittisen maailmankokouksen voimakeinojen käyttöä koskevilla lausumalla.

Poliisilain (493/1995) 27 §:n mukaan poliisimiehellä on virkatehtävää suorittaessaan oikeus, pykälässä mainittujen virkatehtävien suorittamiseksi, käyttää sellaisia tarpeellisia voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina. Poliisiasetuksen (1112/1995) 18 §:n mukaan käytettäessä henkilöön kohdistuvia voimakeinoja poliisilain 27 §:n 1 momentin mukaisesti ei saa käyttää muita voimankäyttövälineitä kuin sellaisia, joiden käyttöön poliisimies on saanut koulutuksen.

Ministeriön lausunnossa todetaan edelleen, että poliisimiehet kantavat virantoimituksessa virka-asetta sekä muita tehtävän edellyttämiä voimankäyttövälineitä. Suhtautumista virka-aseen kantamiseen tiedustellaan kaikilta poliisin perustutkintoa suorittamaan hakeutuvilta ja myönteinen suhtautuminen on sekä nais- että mies hakijoille edellytyksenä koulutukseen pääsulle.

Ministeriö yhtyy lausunnossaan poliisikoulun esittämään näkemykseen varusmiespalveluvaatimuksesta.

Siviilipalvelukseen haetaan lomakkeella joko kutsunnoissa tai niiden jälkeen. Myös varusmiespalvelun aikana tai varusmiespalvelun jälkeen voi hakea siviilipalvelukseen. Hakemuksessa ei vaadita perusteluja uskonnolliselle tai eettiselle vakaumukselle. Eduskunnan perustuslakivaliokunta on lausunnossaan siviilipalvelu slakia edeltäneestä väliaikaislaista (PeVL 10/1985) todennut, että siviilipalvelus on tarkoituksensa puolesta rinnastettava maanpuolustusvelvollisuuden täyttämiseen varsinaisessa väessä, vaikka se sisältönsä puolesta eroaakin tästä hyvin merkittävästi. Hallituksen esityksessä siviilipalvelu slaksi (HE 149/1991) puolestaan katsotaan, että siviilipalvelus ja asevelvollisuuslaissa säädetty palvelus ovat m olemmat tapoja toteuttaa maanpuolustusvelvollisuus. Esityksen mukaan maanpuolustuksen voidaan ymmärtää tarkoittavan siviilipalveluksessa esimerkiksi pyrkimystä rauhan edistämiseen, kansainvälistä vastuuntuntoa, ympäristö nsuojelua ja käytännön kansalais valmiuksien kehittämistä.

Varusmiespalveluksen tarkoituksena on kouluttaa ja harjaannuttaa asevelvolliset sotilaalliseen maanpuolustuksen tehtäviin ja sten luoda

osaltaan edellytykset sodanajan varalta tarvittavien joukko-osastojen tuottamiselle.

Poliisikoulutus puolestaan on ammatillista koulutusta turvallisuusalan ammattiin, jossa poliisin tehtävänä on oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen sekä rikosten ennalta ehkäiseminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen.

Sisäasiainministeriön ja poliisikoulun lausunnoissa ei esitetä poliisiopetukseen pohjautuvia perusteluja varusmiespalveluksen asettamiselle poliisikouluun pääsyn edellytykseksi. Ilmeisesti koulutukselliset seikat eivät olekaan tässä kovin tärkeitä, onhan aseenkäyttökoulutus joka tapauksessa opetettava myös niille naispuolisille tai Ahvenanmaalta tuleville hakijoille, jotka eivät ole suorittaneet varusmiespalvelusta. Perusteluksi jää lausunnoissa esitetty olettaus siitä, että aseellisesta palvelusta kieltäytynyt todennäköisesti suhtautuu kielteisesti ampuma-asekoulutukseen ja poliisitehtävissä vaadittuun voimankäyttöön, ääriesimerkkinä ampumiseen ihmistä kohti.

Siviilipalveluksen valitsemisen perustelut voivat ymmärtääkseni olla hyvin moninaisia. Lähtökohdaksi on sinänsä perusteltua asettaa siviilipalveluslain mukaisesti uskonnollinen tai eettinen vakaumus. Nähdäkseni ei kuitenkaan ole itsestään selvää, että asepalveluksesta kieltäytymiseen johtava vakaumus aina samalla merkitsee kaikesta, esimerkiksi poliisitehtävissä tarvittavasta voimakeinojen käytöstä kieltäytymistä. Asepalveluksesta kieltäytyminen voi olla periaatteellinen kannanotto sodan mahdollisuutta vastaan ja pohjautua näin pasifistiseen elämäntavomukseen. Uskonnollinen tai eettinen vakaumus voinee asettaa sotaan liittyvän väkivallankäytön eri asemaan esimerkiksi yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämisessä mahdollisesti tarvittavien voimakeinojen käytön kanssa.

Siviilipalvelus on laissa hyväksytty yhdeksi tavaksi toteuttaa maanpuolustusvelvollisuus eikä siviilipalveluksen valitsemisesta tulisi siihenkään nähden tehdä suoraviivaisia johtopäätöksiä asianomaisen yleisestä suhtautumisesta yhteiskuntaan tai yleisen turvallisuuden ja järjestyksen ylläpitämiseen yhteiskunnassa. Kerrottu sisäasiainministeriön ja poliisikoulun lausunnoissa esitetty olettaus perustuu mielestäni kapeaan näkemykseen varusmiespalveluksesta kieltäytymisen syistä. Jos joku valitsee aseellisen palvelun sijasta hänellä laissa annetun valintamahdollisuuden mukaisesti siviilipalvelun, tästä valinnasta ei voi nähdäkseni tehdä ehdotonta johtopäätöstä siitä, että siviilipalvelun valinnut suhtautuu kielteisesti voimakeinojen käyttöön poliisin ammatin mukaisissa tehtävissä.

Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on ratkaisussaan 6.4.2000 ottanut kantaa vakaumuksen perusteella annetun rangaistuksen merkitykseen epäiltäessä vakaumuksen perustuvaa syrjintää asianomaisen pyrkiessä myöhemmin kirjanpitäjän ammattiin. Tässä tapauksessa oli kysymys uskonnollisista syistä tapahtuneesta kieltäytymisestä kantaa sotilaspukua yleisen liikekannallepanon aikana. Sotilasoikeus oli tuominnut henkilön tästä sotilasarikoksesta neljäksi vuodeksi vankeuteen. Henkilö oli päästetty ehdonalaan vapauteen, kun hän oli kärsinyt kaksi vuotta rangaistuksesta. Hän oli osallistunut tutkintoon, jonka suorittaneista 12 nimitettiin hyväksytyiksi kirjanpitäjiksi. Henkilö

arvosteltiin toiseksi parhaaksi 60 ehdokkaan joukosta, mutta hänelle ilmoitettiin, ettei häntä voitu nimittää, koska hänet oli tuomittu törkeästä rikoksesta. Euroopan ihmisoikeustuomioistuin katsoi yksimielisesti, että kysymys oli syrjinnästä uskonnonvapauden käyttämisen johdosta, kun ammattiin pääsy oli eväty rikostuomion perusteella ottamatta huomioon, että tuomio oli annettu yksinomaan uskonnollisista syistä tehdystä sotilasrikoksesta.

Olen edellä todennut, että mainitun hallituksen esityksen (HE 168/2003) mukaan keskeisimmistä poliisikoulutukseen liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista – myös koulutukseen valinnan perusteista - säädettäisiin lailla. Asianomaisessa hallituksen esityksessä varusmiespalveluksen edellyttämistä poliisikouluun valittavilta perustellaan paljolti samoin argumentein, joihin on viitattu sisäasiainministeriön ja poliisikoulun lausunnoissa. Esityksen mukaan poliisikoulu voisi kuitenkin myöntää poikkeuksen tästä vaatimuksesta. Poikkeus on esityksen perustelujen mukaan tarkoitettu lähinnä helpottamaan maahanmuuttajien pääsyä poliisikoulutukseen. Vaikka esitys sisältääkin eräitä muutoksia voimassa olevaan oikeustilaan, siihen sisältyi paljolti samankaltaisia ongelmia, joita olen edellä käsitellyt. Yhdenvetaisuusnäkökulmasta tilanne tulee entisestään mutkistumaan, kun erityiseen asemaan asetettavia olisivat siis naiset, ahvenanmaalaiset ja maahanmuuttajat.

Hallituksen esityksessä pidetään tärkeänä, että perustuslakivaliokunnalle varattaisiin mahdollisuus antaa esityksestä lausunto. Totean myös omalta osaltani, että perustuslaki on nähdäkseni tarkoittanut saattaa kyseessä olevan kaltaiset hallituksen esityksiin sisältyvät oikeudelliset ratkaisut eduskunnan perustuslakivaliokunnan tehtäväksi. Kun kantelussa mainittu kysymys on näin ollen eduskunnan käsiteltävänä ja tulee näin ollen myös perus- ja ihmisoikeusnäkökulmasta pohdittavaksi, asia ei anna minulle aihetta enempiin toimenpiteisiin.

Totaalikieltäytyjät

Totaalikieltäytyminen tarkoittaa kieltäytymistä kaikesta asevelvollisuusjärjestelmästä sisältyvästä palvelusta, myös siviilipalvelusta. Perusteet voivat vaihdella asevelvollisuusjärjestelmän vastustamisesta sinällään siviilipalvelun epäkohtien vastustamiseen tai ne voivat olla muita, yksilöllisiä syitä. Totaalikieltäytyminen merkitsee kuitenkin sitä, että henkilö toimii tietoisesti lain vastaisesti. Poliisin tehtävän vaatimukseen kuuluu lain noudattamisen valvonta ja poliisilta edellytetään myös virantoimituksen ulkopuolella asianmukaista käytöstä. Tällä perusteella en näe edellä kerrotun kaltaisia ongelmia siinä, että poliisikoulutuksesta annetun asetuksen 15 §:n mukaisesti totaalikieltäytymisen merkitys voidaan ottaa huomioon arvioitaessa hakijan sopivuutta poliisin ammattiin.

Naisten erityiskohtelu

Sisäasiainministeriö on lausunnossaan viitannut poliisikoulun selvitykseen, jossa on kiinnitetty huomiota siihen, että tasa-arvon todellinen toteutuminen edellyttää jopa nykyistä suurempaa naisten määrää poliisikoulutukseen.

Poliisikoulun mukaan vapaaehtoisen asepalvelun vaatimus vähentäisi naishakijoita. Poliisikoulu pitää naisten erityiskohtelua tasa-arvolain 4 ja 5 §:n mukaisena, koska menettely parantaa naisten mahdollisuuksia päästä poliisikoulutukseen.

Sukupuoleen perustuvana syrjintänä ei ole pidetty tasa-arvolain 9 §:n 1 momentin 2-kohdan mukaan asevelvollisuuden säätämistä ainoastaan miehille. Vuoden 1995 huhtikuusta lähtien on ollut voimassa laki naisten vapaaehtoisesta asepalvelusta. Tämän lain mukaan naisilla on mahdollisuus hakeutua suorittamaan vapaaehtoista asepalvelusta. Tasa-arvolain tavoitteena on estää sukupuoleen perustuva syrjintä ja edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa sekä tässä tarkoituksessa parantaa naisten asemaa erityisesti työelämässä.

Eduskunnan perustuslakivaliokunta lausui mietinnössään (PeVL 25/1994) tasa-arvolain muutosesityksestä suunnitelmallisesta tasa-arvon edistämisestä, että pyrittäessä tosiasialliseen tasa-arvoon on lähdetty siitä, että vaatimuksesta tasapuoliseen sukupuolijakoon voidaan poiketa erityisestä syystä. Valiokunnan mielestä tällainen syy voi valiokunnan mukaan olla muun muassa se, että kyseisen vaatimuksen täyttäminen johtaisi yksilöön kohdistuvaan syrjintään tai ristiriitaan jonkin perus- tai ihmisoikeuden kanssa.

Naiset asetetaan eri asemaan kuin miehet poliisikoulutuksen valintaperusteissa. Tasa-arvolain 4 ja 5 §:n mukaan viranomaisella on velvollisuus tasa-arvon edistämiseen tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti. Naisten määrä poliisiammatissa on vähäisempi kuin miesten, mistä syystä tasa-arvon edistämistoimia voidaan käyttää vähemmistöasemassa olevien naisten aseman parantamiseen.

Tasa-arvolaisissa sallittujen edistämistoimia valittaessa ja toteutettaessa on otettava kuitenkin huomioon perustuslain 6 §:n yhdenvertaisuusperiaate. Yhdenvertaisuus ei merkitse sitä, että kaikilla on oltava samat velvollisuudet ja samat oikeudet. Lainsäätäjän on tältä osin selkeästi asettanut naiset ja miehet eri asemaan, koska miehille on säädetty asevelvollisuus ja naisille annettu mahdollisuus vapaaehtoisen asepalvelun suorittamiseen. Lainsäätäjällä ei myöskään ole pitänyt miehille säädettyä asevelvollisuutta sukupuoleen perustuvana syrjintänä.

Myös tältä osin on kysymys lainsäädäntöasiasta ja asian ratkaisuun vaikuttaa, minkä kannan eduskunta lainsäätäjänä ottaa varusmiespalvelua koskevaan vaatimukseen yleensä. Pidän perusteltuna sitä, että poliisikoulutukseen pyritään saamaan sekä naisia että miehiä. Koulutuksen valintaperusteita asetettaessa voidaan käyttää tasa-arvolain velvoitteet huomioon ottaen kannustimia naisten saamiseksi poliisikoulutukseen. Tällaisten kannustimien käyttämisestä tulee kuitenkin seurata ja niiden käytöstä tulee luopua siinä vaiheessa kun ammattialalla on lähes yhtä paljon naisia kuin miehiäkin.

Ahvenanmaalaiset

Asevelvollisuuslain 4 §:n mukaan Ahvenanmaan maakunnan asukasten asevelvollisuudesta on voimassa, mitä siitä on erikseen säädetty.

Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 12 §:n mukaan se, jolla on kotiseutuoikeus, saa asevelvollisuuden suorittamisen sijasta palvelulla vastaavalla tavalla luotsi- ja majakkalaitoksessa tai muussa siviilihallinnossa. Palvelusta luotsi- ja majakkalaitoksessa säädetään valtakunnan lailla maakuntapäivien saatua tilaisuuden antaa lausuntonsa asiassa. Palvelusta muussa siviilihallinnossa säädetään valtakunnan lailla, johon maakuntapäivät on antanut suostumuksensa. Kunnes tällainen palvelu on järjestetty, ovat edellä tarkoitetut maakunnan asukkaat vapautettuja asevelvollisuuden suorittamisesta.

Ahvenanmaan maakunnan poliisivoimissa tarvitaan ruotsinkielisiä poliiseja. Maakunnan erityisasemasta johtuu, että kotiseutuoikeuden omaavia henkilöitä ei käytännössä voitaisi ottaa lainkaan poliisikoulutukseen, jos heiltä vaadittaisiin varusmiespalvelun suorittaminen.

Lainsäädäntöä uudistettaessa joudutaan ottamaan kantaa yleisesti asepalveluvaatimuksen asettamiseen. Lainsäätäjän kanta tulee vaikuttamaan myös siihen, onko enää tarvetta säätää erityisesti Ahvenanmaan maakunnan kotiseutuoikeuden omaaville henkilöille asetettavista poliisikoulutukseen valintaperusteista.

4

TOIMENPITEET

Siihen nähden, että poliisikoulutukseen valinnan perusteet ovat eduskunnan käsiteltävänä, asia ei anna minulle aihetta enempiin toimenpiteisiin kuin että lähetän päätökseni sisäasiainministeriölle tiedoksi.

Kantelukirjoituksen liitteet palautetaan oheisena.